

„Normy“ – jejich povaha

Norma jako danost a norma jako ne-danost (ale pro danosti); obdoba pro hodnoty: hodnota jako složka zhodnoceného x hodnota jako to, co „zhodnocuje“ (pojem Whiteheadův – tj. činí hodnotným, ale též: co hodnocení umožňuje a zakládá). Norma jako „danost“ je vlastně statistická záležitost, neboť ji zjišťujeme a eventuelně zkoumáme pouze a výhradně na základě empirie, tj. zkušenostních dat. Naproti tomu norma jako ne-danost vyžaduje speciální vnímavost vůči ne-předmětným výzvám. Proto musíme rozlišovat mezi označením, že něco je „normální“ (což znamená, že to příliš nevybočuje z hranic, daných vrcholem Gaussovy křivky), a mezi tím že něco odpovídá určité normě (normám) (tj. je odpovědí na na onu normu jakožto výzvu, pochopitelně nepředmětnou). Pokud zaměníme tuto nepředmětnou výzvu, kterou lze jen přijmout nebo nepřijmout, za „normu“ někým dopředu stanovenou, zůstává pravost či správnost, oprávněnost atd. takové „normy“ závislá na tom, kdo ji stanovuje či stanovil. Předpokladem perspektivního a platného zkoumání nepředmětných norem je především náležité rozpoznání událostného dění tam, kde jde o „pravé“ události. Teprve druhotně (a po vyjasnění této první problematiky) lze přistoupit k událostem „nepravým“, napří společenským nebo dějinným.

(Písek, 120803-2.)